

Preses relīze

Luksemburgā, 2021. gada 20. septembrī

ES nepietiekami stimulē ilgtspējīgus ieguldījumus

Pārejai uz neto nulles emisiju ekonomiku būs nepieciešami ievērojami privātā un publiskā sektora ieguldījumi, taču ES nedara pietiekami daudz, lai līdzekļus novirzītu ilgtspējīgām darbībām. Tā secināts Eiropas Revīzijas palātas (ERP) īpašajā ziņojumā, kurā ES aicināta īstenot konsekventāku rīcību. Eiropas Komisija pamatoti koncentrējas uz pārredzamības palielināšanu tirgū, taču revidenti kritizē to, ka trūkst papildu pasākumu, ar kuriem risināt jautājumu par ilgtspējīgu saimniecisko darbību vidiskajām un sociālajām izmaksām. Ziņojumā norādīts, ka Komisijai ir jāpiemēro saskaņoti kritēriji, lai noteiktu ES budžeta ieguldījumu ilgtspēju, un jāīsteno mērķtiecīgāki centieni, lai radītu ilgtspējīgu ieguldījumu iespējas.

“ES darbības ilgtspējīga finansējuma jomā nebūs pilnībā efektīvas, ja netiks veikti papildu pasākumi, lai cenās atspoguļotu ilgtspējīgu darbību vidiskās un sociālās izmaksas,” sacīja par ziņojumu atbildīgā Eiropas Revīzijas palātas locekle Eva Lindström. *“Ilgtspējīga uzņēmējdarbība joprojām ir pārāk ienesīga. Komisija ir darījusi daudz, lai šo ilgtspējas trūkumu padarītu pārredzamu, taču pamatproblēma joprojām nav atrisināta.”*

Galvenie problēmjautājumi – tirgus cenas pietiekami neatspoguļo ilgtspējīgas saimnieciskās darbības negatīvo ietekmi uz vidi un sociālo jomu, kā arī pastāv vispārējs pārredzamības trūkums attiecībā uz to, kas ir ilgtspējīgs. Revidenti norāda, ka Komisijas 2018. gadā pieņemtajā rīcības plānā ilgtspējīgam finansējumam šie jautājumi tika risināti tikai daļēji; daudzu pasākumu ieviešana kavējās, un ir jāveic vēl citas darbības, lai tos īstenotu. Revidenti uzsver nepieciešamību pilnībā īstenot rīcības plānu un akcentē to, cik svarīgi ir pabeigt uz zinātniskiem kritērijiem balstītu ilgtspējīgu darbību vienotu klasifikācijas sistēmu (ES ilgtspējas taksonomija). Viņi iesaka veikt papildu pasākumus, lai nodrošinātu, ka siltumnīcefekta gāzu emisiju cenas labāk atspoguļo to vidiskās izmaksas.

Ziņojumā arī izcelta EIB svarīgā loma ilgtspējīgā finansējumā. Attiecībā uz ES finansiālo atbalstu, ko pārvalda Eiropas Investīciju banka (EIB), revidenti konstatēja, ka Eiropas Stratēģisko investīciju fonda (ESIF) sniegtais atbalsts nav vērsts uz jomām, kurās ilgtspējīgi ieguldījumi ir visvairāk vajadzīgi, jo īpaši Centrāleiropā un Austrumeiropā. Turklāt tikai ļoti neliela daļa tika iztērēta, lai

Šī preses relīze sniedz kopsavilkumu par Eiropas Revīzijas palātas sagatavoto īpašo ziņojumu. Tā pilns teksts ir pieejams Palātas tīmekļa vietnē www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

pielāgotos klimata pārmaiņām. Lai to mainītu, viņi iesaka Komisijai sadarbībā ar dalībvalstīm izstrādāt ilgtspējīgu projektu plūsmu.

Visbeidzot, revidenti arī konstatēja, ka ES budžetā netiek pilnībā ievērota ilgtspējīga finansējuma paraugprakse un trūkst konsekventu zinātniski pamatotu kritēriju, lai izvairītos no būtiska kaitējuma videi. Tikai *InvestEU* programmā ieguldījumi tiek novērtēti pēc sociālajiem un vides standartiem, kas ir salīdzināmi ar EIB izmantotajiem standartiem. Tas rada risku, ka var tikt piemēroti nepietiekami stingri vai nekonsekventi kritēriji, lai noteiktu vidisko un sociālo ilgtspēju vienām un tām pašām darbībām, ko finansē no dažādām ES programmām, tostarp ES Atveseļošanas fonda. Turklāt daudzi kritēriji, kas tiek izmantoti, lai izsekotu ES budžeta ieguldījumu klimata mērķu sasniegšanā, nav tik stingri un zinātnē balstīti kā tie, kas izstrādāti ES ilgtspējas taksonomijas vajadzībām. Tādēļ revidenti iesaka visā ES budžetā konsekventi piemērot principu “nenodari būtisku kaitējumu”, kā arī ES ilgtspējas taksonomijas kritērijus.

Revīzijas ziņojums tiks izmantots, īstenojot 2021. gada Stratēģiju pārejas uz ilgtspējīgu ekonomiku finansējumam, kuru Komisija publicēja jūlija sākumā.

Vispārīga informācija

Daudzas saimnieciskās darbības Eiropas Savienībā joprojām ir oglekļietilpīgas. Komisija uzskata, ka, lai līdz 2030. gadam sasniegtu mērķi par 55 % samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas, energosistēmā vien katru gadu būs nepieciešami papildu ieguldījumi aptuveni 350 miljardu EUR apmērā. Saskaņā ar ekspertu aprēķiniem – lai līdz 2050. gadam ES sasniegtu neto nulles emisiju līmeni, laikposmā no 2021. līdz 2050. gadam būs vajadzīgi aptuveni 1 triljonu EUR lieli kopējie ikgadējie kapitālizdevumi. No šīs summas ES finansiālais atbalsts 2021.–2027. gada periodā pašlaik varētu palīdzēt nodrošināt vairāk nekā 200 miljardus EUR gadā. Tas parāda, cik liela ir ieguldījumu nepietiekamība, un liecina, ka ar publisko finansējumu vien nepietiks, lai sasniegtu iepriekš minētos mērķus.

Saskaņā ar 2021.–2027. gada daudzgadu finanšu shēmu ES plāno atbalstīt publiskā un privātā sektora ieguldījumus, vismaz 30 % no ES budžeta atvēlot klimatrīcībai. Turklāt dalībvalstīm klimatrīcības atbalstam būs jāpiešķir vismaz 37 % no līdzekļiem, ko tās saņem no Atveseļošanas un noturības mehānisma (“ES Atveseļošanas fonds”).

ESIF pēctece *InvestEU* ir EIB jaunais investīciju atbalsta mehānisms, kura mērķis ir mobilizēt privātos ieguldījumus Eiropas Savienībai stratēģiski svarīgiem projektiem. Patlaban *InvestEU* ziņošanas kārtība neietver to projektu faktiskos rezultātus klimata un vides jomā, kuri ir finanšu darbību pamatā, un nesniedz informāciju par *InvestEU* finansējuma summām, ko apseko saskaņā ar ES ilgtspējas taksonomijas kritērijiem.

Īpašais ziņojums Nr. 22/2021 “*Ilgspējīgs finansējums: vajadzīga saskaņotāka ES rīcība, lai finansējumu novirzītu ilgtspējīgiem ieguldījumiem*” ir pieejams ERP tīmekļa vietnē (eca.europa.eu).

Kontaktinformācija presei:

ERP preses birojs: press@eca.europa.eu

- *Claudia Spiti*: claudia.spiti@eca.europa.eu - Mob. tālr.: (+352) 691 553 547
- *Vincent Bourgeois*: vincent.bourgeois@eca.europa.eu - Mob. tālr.: (+352) 691 551 502